

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Voortgangsrapportage onderzoeken en audits per 31 december 2024

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 25-03-2025
Notanummer	: 2025-152
Datum	: 25-03-2025
Programma	: 12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Samenvatting voortgangsrapportage onderzoeken en audits per 31 december 2024.pdf

Parafering

13-03-2025: Wethouder
12-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Agendering

- * 21-03-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 14-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 20-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 21-03-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 21-03-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 20-03-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

25-03-2025

B & W d.d.: 25-03-2025

Besluit

1. De 'Samenvatting voortgangsrapportage onderzoeken en audits per 31 december 2024' vast te stellen
2. De raadsmededeling vast te stellen
3. De samenvatting voortgangsrapportage en de raadsmededeling aan te bieden aan de auditcommissie
4. De samenvatting voortgangsrapportage en de raadsmededeling na behandeling in de auditcommissie aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Conform de Financiële verordening gemeente Deventer en de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Deventer worden de resultaten van de uitgevoerde audits en onderzoeken ter kennis van de raad gebracht. De samenvattende rapportage geeft de stand van zaken weer over uitgevoerde en onderhanden zijnde onderzoeken en audits per 31 december 2024.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het beoogde resultaat van de onderzoeken en audits is het realiseren van inzicht in termen van risico's, doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid en

getrouwheid. Het omzetten van deze inzichten in maatregelen die leiden tot een verbeterde, effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering.

Kader

- * Artikel 212 en 213a GW
- * Financiële verordening (art. 212 GW)
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 213a GW)
- * Intern auditcharter

Betrokken partijen en participatie

De audits en onderzoeken beslaan de gehele gemeente, zoals vastgelegd in het auditplan. De wettelijke voorgeschreven en uitgevoerde onderzoeken en audits dienen onder andere om de controle op de rechtmatigheid, getrouwheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur te versterken.

Toelichting op participatiebeleid

Niet van toepassing

Argumenten voor en tegen

Voor:

- * Afleggen van verantwoording door het college
- * Inzicht in de bedrijfsvoering in termen van doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid

Tegen:

Geen

Financiële consequenties en dekking

Niet van toepassing

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Bij het opstellen van het jaarlijkse auditplan wordt rekening gehouden met de bevindingen van de uitgevoerde onderzoeken en audits. Tevens wordt op een planmatige en systeemgerichte wijze getoetst op de uitvoering van de verbetervoorstellen en verbeteracties. Deze samenvatting zal ter kennisname worden aangeboden aan de auditcommissie en accountant en na behandeling in de auditcommissie worden aangeboden aan de raad.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Voortgangsrapportage onderzoeken en audits per 31 december 2024		
Nummer	2025-152	Portefeuillehouder	Wethouder Elferink,
Team	DEV-FC	Datum	25-03-2025

Inleiding

Conform de Financiële verordening gemeente Deventer en de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Deventer worden de resultaten van de uitgevoerde audits en onderzoeken ter kennis van de raad gebracht. De memo geeft een samenvatting weer van de stand van zaken over uitgevoerde en onderhanden zijnde onderzoeken en audits per 31 december 2024.

Kader

- * Artikel 212 en 213a GW
- * Financiële verordening (art. 212 GW)
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 213a GW)
- * Intern auditcharter

Kern van de boodschap

De samenvatting toont de voortgang van onderzoeken en audits per 31 december 2024. De auditwerkzaamheden zijn uitgevoerd binnen de kaders van het auditcharter en conform het Auditplan 2024.

Nadere toelichting

Deze samenvatting is een momentopname. De weergegeven onderzoeken en audits worden conform de opgenomen planning afgerond. Een enkel onderzoek is voorzien van een bijgestelde einddatum.

Voortgangsrapportage

Onderzoeken en audits
Stand per 31 december 2024

Samenvatting

M. Hobbij
Concerncontroller
Februari 2025

www.deventer.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding en samenvattend beeld	3
2	Onderzoeken	4
	Planning auditplan 2024	4
	Planning auditplan 2025	4
3	Fiscale audits	8
	Planning fiscale audit 2024	8
4	Verbijzonderde Interne Controle (VIC)	11

1 Inleiding en samenvattend beeld

De gemeente dient op het gebied van doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid en getrouwheid controles uit te voeren conform het gestelde in de Gemeentewet en de Wet dualisering gemeentebestuur. Op basis van deze genoemde wetten heeft de gemeenteraad financiële- en controleverordeningen opgesteld (artikel 212, 213 en 213a Gemeentewet).

Naast de hierboven weergegeven wettelijke verplichtingen worden er in opdracht van de directie en op verzoek van het lijnmanagement ook overige onderzoeken t.b.v. de bedrijfsvoering uitgevoerd. Daarnaast kan de concerncontroller ook zelf onderzoeken initiëren.

Deze beknopte rapportage omvat de voortgang van de uitgevoerde, onderhanden zijnde en nog uit te voeren onderzoeken en audits. Deze rapportage is een vervolg op de eerder uitgebrachte voortgangsrapportage en toont het beeld over 2024. Basis hiervoor is het Auditplan 2024.

Met betrekking tot het boekjaar 2024 voert Bakertilly Business Advisory, in opdracht van de gemeente Deventer, de VIC (Verbijzonderde Interne Controle¹) uit voor de relevante processen; dit in aanvulling op de jaarrekeningcontrole door Bakertilly Accountants.

Stand van zaken per 31 december 2024

De geplande onderzoeken en audits zijn of worden uitgevoerd conform het jaarlijkse auditplan. In deze rapportage zijn die onderzoeken en audits opgenomen die vermeld zijn in het auditplan 2024 en 2025. De auditwerkzaamheden zijn uitgevoerd binnen de kaders van het auditcharter. De onderzoeken van 2025 zijn nog niet gestart. Voor de onderzoeken geldt dat het aantal onderzoeken is gebaseerd op drie onderzoekers. De 3^e onderzoeker (tijdelijke functie voor 2 jaar)

moet echter nog geworven worden. Als hier vertraging in zit zal dit effect hebben op de uitvoeringkalender.

Afgerond in 2024

- 213A onderzoek Afvalinzameling en tegengaan van zwerfafval

Onderhanden zijn de projecten:

- Follow-up Kwetsbare functies 2024/2025.
- Follow-up Frauderisicoanalyse 2024/2025
- Vergunningen
- MJOP-MIND (wachten op besluitvorming)

De volgende fiscale audits zijn uitgevoerd/afgerond:

- Loonheffingen – Thema aangifte loonheffingen uitkeringsgerechtigden
- Loonheffingen - Thema Werken met zelfstandigen

Nog uit te voeren (1^e kwartaal 2025):

- BTW/BCF – Thema BTW en vastgoed
- BTW/BCF – Thema BTW en gemeentebrede activiteiten

Het boekjaar 2024 is het tweede jaar van de rechtmatigheidsverantwoording (RV). Ons VIC-programma is hier een belangrijke onderlegger van. De VIC voor 2024 is inmiddels al in vergevorderd stadium; periode 1 heeft betrekking op de uitgaven en ontvangsten periode januari t/m april/mei 2024 en periode 2 op de periode juni t/m oktober 2024. De VIC periode 3 die betrekking heeft op de laatste 2 maanden van het boekjaar 2024 wordt gestart in de tweede helft van januari 2025.

In deze rapportage treft u de concept-bevindingen aan over de periode januari 2024 t/m oktober 2024. De definitieve eindrapportage VIC 2024 is te verwachten in maart 2025.

---

¹ Gericht op de getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen binnen de financiële processen).

2 Onderzoeken

Planning auditplan 2024

In het auditplan 2024 is de volgende planning voor onderzoeken opgenomen.

Onderwerp	Auditplan 2024	Bijgesteld	Einddatum	Status
ENSIA audit 2024	3 ^e kwartaal 2024 – 2 ^e kwartaal 2025	--	2 ^e kwartaal 2025	NOG UIT TE VOEREN
213A onderzoek Afvalinzameling en tegengaan van Zwerfafval	1e en 2e kwartaal 2024	-	2e kwartaal 2024	AFGEROND
Follow-up Kwetsbare functies 2024/2025	4 ^e kwartaal 2024/1e kwartaal 2025	-	1 ^e kwartaal 2025	ONDERHANDEN (besluitvorming)
Follow-up Frauderisicoanalyse 2024/2025	4 ^e kwartaal 2024/1e kwartaal 2025	-	1 ^e kwartaal 2025	ONDERHANDEN (besluitvorming)
MJOP-MIND	Nieuw toegevoegd		4e kwartaal 2024	BESLUITVORMING
Vergunningen	Nieuw toegevoegd	1e kwartaal 2025	1e kwartaal 2025	ONDERHANDEN

Planning auditplan 2025

In het auditplan 2025 is de volgende planning voor onderzoeken opgenomen.

Onderwerp	Auditplan 2025	Bijgesteld	Einddatum	Status
Kwetsbare functies 2025/2026	4 ^e kwartaal 2025/1e kwartaal 2026	-	1 ^e kwartaal 2026	NOG UIT TE VOEREN
Frauderisicoanalyse 2025/2026	4 ^e kwartaal 2025/1e kwartaal 2026	-	1 ^e kwartaal 2026	NOG UIT TE VOEREN
213A onderzoek economisch beleid	2e -4e kwartaal 2025		4e kwartaal 2025	NOG UIT TE VOEREN
Woonbeleid	2e -4e kwartaal 2025		4e kwartaal 2025	NOG UIT TE VOEREN
Verslavingszorg	2e -4e kwartaal 2025		4e kwartaal 2025	NOG UIT TE VOEREN

ENSIA-audit

Op dit moment loopt de voorbereiding voor de audit 2024. Er is een preaudit geweest voor Suwinet en DigiD in november 2024. Deze hebben geen bijzonderheden opgeleverd. Voor de overige ENSIA onderdelen zijn de concept rapportages aangeleverd aan de inhoudsdeskundigen. Zij zullen de rapportages beoordelen en daar waar nodig aanpassen. De planning is om half maart 2025 alle stukken te hebben verzameld en aan te bieden aan het College. Na vaststelling College worden de stukken aangeboden aan de toezichthouders. Dit moet plaats vinden voor 1 mei 2025.

213A Onderzoek Afvalinzameling en zwerfafval

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval is een wettelijke verplichting voor gemeenten. Het Rijk heeft de ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, met een economie met zo min mogelijk afval en zonder nodeloze verspilling van grondstoffen. Een hoogwaardige verwerking van materialen en grondstoffen is een van de vier sporen in het *Nationaal Programma Circulaire Economie 2023 – 2030*. Recyclen voorkomt het storten of verbranden van afval. Daarnaast ontstaat er een groter aanbod van duurzame grondstoffen.² In het *Grondstoffenplan* van de gemeente, dat in samenwerking met Circulus Berkel is opgezet, wordt ingezet op de optimalisering van de inzameling door extra in te zetten op het verder verminderen van de hoeveelheid restafval en betere scheiding. De noodzaak hiertoe is om veel zorgvuldiger om te gaan met grondstoffen. In het toezicht op het juist aanbieden van afval bestaan vrijheidsgraden. Voor het voorkomen van zwerfafval is voor de jaren 2023 t/m 2026 ieder jaar € 50.000 extra beschikbaar.³ Zwerfafval scoort hoog in ergernissen over de eigen buurt. Daarnaast heeft zwerfafval op land en in water negatieve effecten op de natuur, dier en mens. Het duurt vaak lang voordat zwerfafval is afgebroken, zelfs natuurlijk afval zoals een bananenschil blijft lang bestaan. Sommige stoffen, zoals glas en plastic, breken zelfs helemaal niet af (plastic verbreekt wel in heel kleine stukjes, maar vergaat niet).⁴ Onderzoek kan zich richten op de samenwerking met Circulus Berkel, de optimalisering van afvalinzameling en/of het voorkomen van zwerfafval. Stand van zaken 31 december 2024: het onderzoek is afgerond. De aanbevelingen van het onderzoek zijn:

1. Zorg dat doelen duidelijkheid en eenduidig zijn en communiceer hierover op een heldere manier naar zowel Circulus als de inwoners van Deventer.

2. Zorg voor meer samenwerking met de andere gemeenten in het werkgebied van Circulus.
3. Versterk de opdrachtgeversrol door Dienstverleningsovereenkomsten tijdig te actualiseren en duidelijk te maken wie waarvoor verantwoordelijk is.
4. Gebruik de (locatie specifieke) data die verzameld wordt om de afvalinzameling verder te optimaliseren.
5. Besteed meer aandacht aan het evalueren van (deel)projecten.
6. Ga door met het ontwikkelen en uitvoeren van pilots.
7. Onderzoek welke maatregelen je als gemeente kan nemen om het ontstaan van afval te voorkomen.
8. Onderzoek of er tijdelijk of structureel meer eigen beleidscapaciteit nodig is.

Follow-up Kwetsbare functies 2024/2025

Dit onderzoek wordt gelijktijdig uitgevoerd met het onderzoek Fraude Risico Analyse. De gemeente is verplicht een onderzoek uit te voeren naar de Kwetsbare Functies en een Frauderisico-analyse uit te voeren. Dit zal een vervolg zijn op eerdere onderzoeken naar dit thema. De laatste is uitgevoerd in het 4^e kwartaal 2023 en het 1^e kwartaal van 2024. Gekeken zal worden op de aanbevelingen zijn opgevolgd en of er ook nieuwe ontwikkelingen zijn die van het belang zijn voor het onderzoek. Stand van zaken 31 december 2024: De interviews met de teammanagers zijn voor het grootste deel uitgevoerd. Het opstellen van de eindrapportage zal naar verwachting in januari 2025 plaatsvinden.

Follow-up Frauderisico Analyse 2024/2025

Dit onderzoek wordt gelijktijdig uitgevoerd met het onderzoek Kwetsbare Functies. Ook de accountant vindt het monitoren van de ontwikkeling van de geïdentificeerde frauderisico's en het jaarlijks uitvoeren van een frauderisico-analyse randvoorwaardelijk. Daarnaast geldt dat de accountants vanaf controlejaar 2022 verplicht zijn in hun controleverklaring te rapporteren over hun werkzaamheden op het gebied van fraude en continuïteit. Zie ook onderzoek follow-up kwetsbare functies 2024/2025. Stand van zaken 31 december 2024: De interviews met de teammanagers zijn voor het grootste deel uitgevoerd. Het opstellen van de eindrapportage zal naar verwachting in februari 2025 plaatsvinden.

MJOP-MIND

Dit onderzoek wordt in opdracht van de directie uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is om inzichtelijk te maken hoe het proces rondom MJOP-MIND projecten is ingericht en wat de gevolgen zijn van de toegenomen complexiteit op de uitvoering. Onderzoeksvragen zijn o.a.

1. Welke middelen waren in de periode 2019-2024 beschikbaar voor de uitvoering van het MJOP-MIND en in hoeverre zijn deze middelen besteed?
2. Hoe komt het MJOP MIND tot stand? Welke afwegingen zijn daarbij leidend en wie zijn er bij betrokken?
3. Welke stappen doorloopt het MJOP-MIND project? Hoe gaat de organisatie om met de toegenomen complexiteit van projecten? En op welke wijze worden projectrisico's ingeschat?

Stand van zaken 31 december 2024: het project is afgerond en wacht op besluitvorming van de directie.

De aanbevelingen zijn:

1. **Verbeter de organisatie rond de totstandkoming en uitvoering van het MJOP-MIND**
Toelichting: gezien de opgaven die voorliggen zal het prioriteren en uitvoeren van MJOP-MIND projecten steeds moeilijker worden. Het is belangrijk dat de organisatie voldoende toegerust is om deze taak uit te voeren. Naast voldoende capaciteit is het belangrijk dat er meer sturing komt en duidelijker wordt wie waarvoor verantwoordelijk is. Het is essentieel dat (gestandaardiseerde) processen, werkwijzen en verantwoordelijkheden worden vastgelegd en in de praktijk worden opgevolgd.
2. **Vergroot en deel het inzicht in de benodigde, beschikbare en bestede budgetten voor het MJOP-MIND**
Toelichting: door meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van budgetten kan tijdig (bestuurlijke) aandacht gevraagd worden voor tekorten en andere problemen. De wijze waarop budgetten worden ingezet en hoe om te gaan met risico's is een politieke afweging. Inzicht in de financiële situatie helpt (bestuurders) bij het maken van keuzes. Transparante rapportages en duidelijke communicatie over (financiële) risico's zijn essentieel om prioriteiten te kunnen stellen en het tij te keren voordat het te laat is.

Vergunningen

Dit onderzoek wordt in opdracht van de directie uitgevoerd. Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de factoren die bijdragen aan objectieve besluitvorming bij de afgifte van vergunningen door ambtenaren. Door procedures en organisatiecultuur te onderzoeken kan het onderzoek inzicht bieden in mogelijke verbeterpunten om zo een rechtvaardiger en transparanter besluitvormingsproces te krijgen.

Onderzoeksvragen zijn o.a.: In welke mate dragen formele procedures en richtlijnen bij aan het waarborgen van objectieve besluitvorming bij het afgeven van vergunningen? Hoe beïnvloedt de organisatiecultuur de mate van objectiviteit in de besluitvorming van ambtenaren?

Stand van zaken 31 december 2024: Het plan van aanpak is goedgekeurd door de directie. Er zal een enquête gehouden worden onder alle mensen die vergunningen afgeven (ongeveer 65 personen). De reden hiervan is dat een enquête een efficiënte manier is om meningen, ervaringen of gedrag van een grote groep mensen te verzamelen en analyseren. Hiermee kun je betrouwbare, kwantitatieve inzichten krijgen die representatief zijn voor de doelgroep. Zeker omdat het om gevoelige zaken (o.a. cultuur) gaat is anonimiteit vereist. Daarna zal met betrokkenen een gesprek worden gehouden.

IT Audit rapportage

In Q3/Q4 2024 heeft Bakertilly haar IT audit uitgevoerd. Hierbij zijn de reeds bekende applicaties (iFinancien (SAP), Allegro, Civision Samenleveringszaken en MO-platform) beoordeeld door Bakertilly.

De IT audit 2024 heeft geresulteerd in een besproken van de Management Letter, waarbij de IT audit een onderdeel was. Hierbij zijn de teammanager DOWR-I en groepsmanager FB-Business Control aangehaakt bij de behandeling van de IT audit. De bevindingen uit de IT audit worden, conform voorgaande jaren, opgepakt/behandeld. Een tweetal zaken zijn direct opgepakt voor de applicatie Allegro. Hiermee is gemitigeerd dat Bakertilly aanvullende werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole zou moeten uitvoeren. Bakertilly geeft aan dat inrichting van de SOLL positie voor de autorisatie een aandachtspunt is en blijft voor de organisatie. Dit betreft primair de verantwoordelijkheid van de proceseigenaar. Bij vervolgens de inrichting heeft zij mogelijk ondersteuning van DOWR-I nodig. Voor het onderwerp Cybersecurity scoort DOWR een 0,99 op de schaal t/m 1,0. Er zijn derhalve ook geen aanbevelingen vanuit Bakertilly op dit onderdeel.

Managementletter 2024/ Accountantsverslag 2023

Bakertilly heeft de interim controle 2024 ook afgerond (inclusief de IT-audit) in september/oktober 2024. De concept management letter hebben we eind oktober 2024 ontvangen in het kader van hoor en wederhoor; definitieve management letter 2024 is in januari 2025 opgeleverd.

Het Accountantsverslag met betrekking tot de jaarrekening 2023 is in definitieve vorm verstrekt aan de gemeente op 3 juni 2024.

3 Fiscale audits

Planning fiscale audit 2024

Onderwerp	Auditplan 2024	Bijgesteld	Einddatum	Status
BTW/BCF				
Thema BTW en vastgoed – aan- en verkoop	2 ^e kwartaal 2024	3 ^e kwartaal 2025	1 ^e kwartaal 2025	ONDERHANDEN
Thema BTW en gemeentebrede activiteiten	3 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2025	1 ^e kwartaal 2025	ONDERHANDEN
Loonheffingen				
Thema Aangifte loonheffingen uitkeringsgerechtigden	1 ^e kwartaal 2024	2 ^e kwartaal 2024	3 ^e kwartaal 2024	AFGEROND
Thema Werken met zelfstandigen	4 ^e kwartaal 2024	1 ^e kwartaal 2025	1 ^e kwartaal 2025	AFGEROND

BTW/BCF Thema Vastgoed – aan- en verkoop

Gebiedsontwikkeling

Het grondbeleid van de gemeente Deventer is gericht op de omgevingsvisie die de gemeente helpt om haar ambities en het beleid te realiseren. Met haar grondbeleid wil de gemeente komen tot een efficiënte en rechtvaardige verdeling van gronden en van kosten en baten bij de ontwikkeling ervan.

Het gaat daarbij om waardecreatie, waarbij het maatschappelijk effect van de gebiedsontwikkeling centraal staat. De gemeente Deventer stimuleert en faciliteert marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Wanneer (niet)-commerciële partijen een ontwikkeling, die wij noodzakelijk vinden, niet oppakken of onvoldoende waarde creatie opleveren, dan gaat de gemeente Deventer zelf actief of in samenwerking gronden en panden (strategisch) aankopen, ontwikkelen en verkopen of beheren.

Jaarlijks worden in het kader van dit grondbeleid onroerende zaken aangekocht en verkocht. De gemeentelijke jaarlijkse opgave voor 2024 en verder is de verkoop van gronden ten behoeve van het bouwen van ruim 600 woningen per jaar en de uitgifte van circa 4 ha bedrijventerreinen per jaar.

De gemeente Deventer kent een ambitieuze woningbouwopgave. Met deze audit wordt onderzocht of bij de aan- en verkoop van onroerende zaken sprake is van omzetbelasting en overdrachtsbelasting en op welke wijze deze belastingplicht wordt beoordeeld.

In het 3^e kwartaal is de onderzoeksopdracht vastgesteld en is gestart met het onderzoek. Op dit moment is het eerste onderdeel, interviews van betrokken medewerkers bij de werkprocessen afgerond. Het onderzoek naar de verantwoording van de omzetbelasting met betrekking tot enkele aan- en verkooptransacties vergt meer tijd dan verwacht. Door omstandigheden was in het 4^e kwartaal 2024 daarvoor minder tijd beschikbaar. De verwachting is dat het onderzoek in maart/april 2025 wordt afgerond, zodat in de volgende voortgangsrapportage de bevindingen worden opgenomen.

BTW/BCF Thema btw en gemeentebrede activiteiten

De gemeente Deventer kent een grote diversiteit aan activiteiten. Al deze activiteiten worden financieel administratief via zogenaamde WBS-elementen uniek onderscheiden en verantwoord.

Bij de verantwoording van haar activiteiten heeft de gemeente Deventer onder andere te maken met de Wet op de omzetbelasting (btw) en de Wet op het Btw-compensatiefonds (verder bcf).

Hoe de gemeente Deventer omgaat met de btw en bcf hangt af van de hoedanigheid waarin de gemeente Deventer opbrengsten en kosten realiseert.

Gemeente Deventer kan voor de btw optreden als;

- Btw-ondernemer;
- Overheid;
- Als niet-ondernemer/niet-overheid.

Afhankelijk hiervan moet de gemeente Deventer wel of niet btw in rekening brengen en kan zij de inkoop-btw op de kosten in aftrek brengen op de btw-aangifte, compenseren bij het btw-compensatiefonds (bcf) of vormt het een kostenpost (ook wel kostprijsverhogend genoemd).

In de financiële administratie worden meer dan 10.000 WBS-elementen onderkent en worden er jaarlijks gemiddeld 400 extra aangemaakt. Al deze WBS-elementen (activiteiten) worden beoordeeld en voorzien van een btw-label. Dit btw-label zorgt ervoor dat de btw op een bepaalde wijze wordt verantwoord in de financiële administratie en daarmee in de aangifte omzetbelasting of aangifte btw-compensatiefonds richting de Belastingdienst.

Bij het btw-labelen van WBS-elementen kan een (systematisch) fout worden gemaakt. Dit kan zowel bij het aanmaken van het WBS-element dan wel, bij het wijzigen van een WBS-element. In 2019 is, over het boekjaar 2018, door een externe partij een integraal onderzoek gedaan naar de btw-labeling van de op dat moment actieve WBS-elementen. In de jaren 2019 tot en met 2022 zijn door de fiscale functie jaarlijks de nieuw aangemaakte WBS-elementen beoordeeld.

In 2024 zijn opnieuw alle WBS-elementen die actief waren in 2023 geïnventariseerd en beoordeeld. Daarbij is getoetst of de WBS-elementen van het

juiste btw-label zijn voorzien en is beoordeeld of de btw op de kosten fiscaal juist is verantwoord. De bevindingen van het onderzoek zijn bekend en worden opgenomen in een rapport en besproken met de betrokken personen (stakeholders). De verwachting is dat het rapport in februari/maart 2025 is afgerond.

Thema Aangifte loonheffingen uitkeringsgerechtigden

Maandelijks wordt de aangifte loonheffingen ten aanzien van het uitbetalen van onder andere bijstandsuitkering en IOAW-/IOAZ-uitkeringen door de uitkeringenadministratie ingediend.

De gegevens uit deze aangifte loonheffingen wordt gebruikt voor de polisadministratie van het UWV. Het UWV gebruikt deze gegevens onder andere om het recht op uitkeringen vast te stellen. Ook andere organisaties zoals de Belastingdienst, het CBS en de gemeenten gebruiken de gegevens uit de polisadministratie. Zo gebruikt de Belastingdienst de gegevens voor onder andere het toekennen van de toeslagen en de vooraf ingevulde aangifte inkomstenbelasting. Het is daarom belangrijk dat de gegevens actueel, juist en volledig zijn.

In deze audit is de uitkeringenadministratie 2023 beoordeeld omdat voor een juiste beoordeling een geheel kalenderjaar moet worden bekeken. Wel is 'met een schuin oog' door de medewerkers die een bijdrage aan deze audit hebben geleverd gekeken naar het nieuwe pakket. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan de verwerking van de bijstandsuitkeringen in de uitkeringenadministratie. Deze gegevens vormen de basis voor de aangifte loonheffingen waarmee de afdracht aan loonheffingen die de gemeente verschuldigd is over de bijstandsuitkeringen wordt afgedragen. In deze audit is onderzocht of er punten mogelijk onjuist zijn in de aangifte loonheffingen van uitkeringsgerechtigden.

De aanbevelingen naar aanleiding van dit onderzoek zijn:

- Voor het overgrote deel wordt de loonheffing en bijdrage Zvw over bijstandsuitkeringen juist verwerkt. Bijstandsuitkeringsgerechtigden die naast de uitkering ander inkomen hebben zijn hierop een uitzondering, Voer daarom nader onderzoek uit naar de berekeningswijze van de heffingskorting in situaties dat sprake is van een bedrag aan belastbaar loon, om vast te stellen

of het een incident of een structurele fout betreft. Bij een structurele foutieve berekening dient dit in overleg softwareleverancier te worden opgelost.

- Bij terugvorderingen over de kalenderjaargrens heen, moet de gemeente het bruto uitkeringsbedrag terugvorderen. Bij terugbetalingen over de jaargrens heen, lever de uitkeringsgerechtigde een opgave van het totaal in dat jaar terugbetaalde bedrag (negatieve jaaropgave) met daarbij de toelichting hoe dit bedrag als negatief inkomen in de aangifte inkomstenbelasting kan worden verwerkt.
- Toepassing van het bijstandspercentagetarief op het moment van uitbetalen van het vakantiegeld is juist. Dit wijkt af van de systematiek van de softwareleverancier. Controleer bij de eindafrekening of de heffing over het vakantiegeld juist wordt verwerkt.

Thema Werken met zelfstandigen

Per 1 mei 2016 trad de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wdba) in werking. Met de invoering van deze wet is de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) verdwenen.

De grondslag voor invoering van de wet was dat opdrachtgevers voldoende zekerheid krijgen of ze voor zzp'ers loonheffingen moeten toepassen of niet. De Belastingdienst wilde daarmee schijnzelfstandigheid aanpakken. Essentieel daarbij was de vraag of werd voldaan aan de kenmerken van 'in loondienst zijn'.

De invoering van de wet heeft nogal wat negatieve impact gehad op de inhuur van zzp'ers. De staatssecretaris heeft daarom de opschorting van de handhaving verlengd. Het handhavingsmoratorium is per 1 januari 2025 opgeheven. Neemt niet weg dat de gemeente Deventer vanaf mei 2016 de Wdba toepast.

Vooruitlopend op de geplande audit in 2024 is in 2020 en 2021 getoetst of de modelovereenkomsten, die door de VNG in overleg met de Belastingdienst zijn vastgesteld, juist worden toegepast. Van belang daarbij is niet alleen het gebruik van de overeenkomsten maar ook of, gedurende de inhuurperiode, de werkzaamheden conform de overeenkomst worden gerealiseerd. Daarbij is getoetst of in de tussentijd geen arbeidsrelatie is ontstaan volgens de kenmerken van de wet.

Het kabinet heeft besloten om de wetgeving rond 'werken in dienst van' te verduidelijken. Hierdoor weten werkenden en werkgevers sneller of een klus door

een zelfstandige of door een werknemer gedaan mag worden. De verwachting is dat het nieuwe wetsvoorstel 'Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden' (VBAR) na 1 januari 2026 wordt aangenomen en geïmplementeerd.

Vooruitlopend op de nieuwe wetgeving is eind 2024 een audit uitgevoerd naar het werken met zelfstandigen. In deze audit is het huidige inhuurproces beoordeeld, het aantal rechtstreeks ingehuurde ZZP'ers in beeld gebracht, beoordeeld of er risico wordt gelopen met betrekking tot schijnzelfstandigheid en of er met betrekking tot inhuur via tussenpartijen risico wordt gelopen tot de inlenersaansprakelijkheid.

De aanbevelingen en beheersmaatregelen naar aanleiding van dit onderzoek zijn richten zich op het voorkomen van schijnzelfstandigheid door:

- het actualiseren en aanscherpen van het inhuurbeleid en inhuurproces;
- het inregelen van een centrale registratie waardoor alle externe inhuur op een centrale plek (YouForce) wordt aangemeld, geregistreerd en opgeslagen
- met alle huidige direct ingehuurde ZZP'ers alsnog een overeenkomst van opdracht te sluiten en hiervoor een procesbeschrijving op te stellen;
- bij het afsluiten van een overeenkomst altijd een overeenkomst van opdracht te hanteren waar de tien gezichtspunten in zijn verwerkt (of een geldige modelovereenkomst) en hier bij verlengingen nadrukkelijk op te controleren;
- voor alle tussenpartijen na te gaan of het mogelijk is om het risico op inlenersaansprakelijkheid te voorkomen door een deel van de factuur op de G-rekening te betalen.
- bij een volgende audit de inhuur van ZZP'ers via een tussenpartij te beoordelen (beoordeling risico inhuur ZZP'ers via een tussenpartij) en steekproefsgewijs te beoordelen of het contract wordt nageleefd (self-assessment instrument).

4 Verbijzonderde Interne Controle (VIC)

Met betrekking tot het boekjaar 2024 voert BakerTilly Business Advisory, in opdracht van de gemeente Deventer, de VIC uit voor de relevante processen; dit in aanvulling op de jaarrekeningcontrole door BakerTilly Accountants.

De verbijzonderde interne controle is gericht op het verkrijgen van inzicht vanuit de eigen organisatie in tenminste de getrouwe en rechtmatige toestandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, zoals deze in de jaarrekening tot uitdrukking komen. Hierbij wordt onder meer aandacht geschonken aan de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen, alsmede de risico's die aanwezig zijn voor wat betreft de eerdergenoemde genoemde aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid.

Het boekjaar 2024 is het tweede jaar van de rechtmatigheidsverantwoording door het college van B&W; deze is met ingang van het boekjaar 2023 verplicht (Besluit tweede kamer 31 mei 2022). De boekjaren 2021 en 2022 hebben we gebruikt als proefjaren voor rechtmatigheidsverantwoording (RV);

De VIC wordt door BakerTilly Business Advisory uitgevoerd in nauw overleg met de teams en de externe accountant BakerTilly Accountants waarbij de door

BakerTilly Accountants geselecteerde dossiers, gecontroleerd worden. De accountant bepaalt het aantal dossiers dat minimaal gecontroleerd moet worden op basis van hun risico-inschatting. De dossiercontroles c.a. worden vervolgens kenbaar gemaakt aan de teams, zij verzamelen de benodigde documentatie en BakerTilly Business Advisory gaat op basis van vooraf afgestemde controlelijsten de VIC verrichten.

In 3 perioden worden de verbijzonderde controles uitgevoerd: in derde kwartaal 2024 over de periode januari 2024 t/m mei 2024, in het vierde kwartaal over de periode juni 2024 t/m oktober 2024 en in januari/februari 2025 de afsluitende werkzaamheden inclusief de maanden november en december 2024.

In onderstaand overzicht is de status weergegeven van de VIC en de bevindingen over de periode januari 2024 t/m oktober 2024. De definitieve rapportagebevindingen 2024 is te verwachten in maart 2025. Inmiddels is in januari 2025 gestart met de voorbereidende werkzaamheden VIC 2024 periode 3: uitgaven en ontvangsten november en december 2024.

Overzicht van gecontroleerde onderdelen door BakerTilly Business

Advisory: VIC januari t/m oktober 2024.

Gecontroleerde onderdelen	Conclusies	Bevindingen
Baten - Overige Baten	Getrouw en rechtmatig	Geen bevindingen
Lasten - Subsidies en verbonden partijen	Getrouw en rechtmatig	Er zijn bij een aantal subsidieverstrekingen bijzonderheden geconstateerd rondom de formele rechtmatigheden op naleving ASV. De formele aspecten die niet in alle gevallen juist zijn toegepast betreffen onder andere het niet tijdig indienen van de aanvraag en het niet tijdig verlenen van de subsidie.
Lasten - Inkopen en betaalproces	Getrouw en rechtmatig	Bij een beperkt aantal inkoopfacturen moet nog de prijsonderbouwing en de prestatielevering nader worden onderbouwd met informatie die eerst beschikbaar is in het eerste kwartaal 2025.
Lasten - Participatiewet	Getrouw en rechtmatig	Overigens geldt: één dossier dient in het eerste kwartaal 2025 nog definitief worden afgerond qua verbijzonderde interne controle.
Lasten – Sociaal Domein: WMO en Beschermd Wonen	Getrouw en rechtmatig.	Geen bevindingen
Lasten – Sociaal Domein: Jeugdwet	Getrouw en rechtmatig.	Overigens geldt: één dossier dient in het eerste kwartaal 2025 nog definitief worden afgerond qua verbijzonderde interne controle.
Lasten – EU-aanbestedingen	Nog onderhanden	
Balans – Materiele Vaste Activa	Getrouw en rechtmatig	Geen bevindingen.
Balans - Grondexploitatie	Getrouw en rechtmatig	Geen bevindingen.